

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă reglementează mecanismul de compensare a consumatorilor de credit, în situația în care, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale ori ca urmare a unor erori de calcul a dobânzilor variabile aplicate, în derularea contractului de credit, consumatorul de credit a fost prejudiciat.

Utilitatea și oportunitatea acestei intervenții legislative derivă din celeritatea cu care trebuie corijată nedreptatea dovedită oficial, urmare a unei investigații desfășurate de Consiliul Concurenței, anchetă care a concluzionat fără echivoc faptul că, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale, consumatorii de credit care au accesat credite cu dobândă variabilă calculată în funcție de ROBOR, au fost prejudiciați.

Astfel, raportul Consiliului Concurenței, publicat în iunie 2026, ca urmare a unei investigații desfășurate asupra mecanismului de fixing desfășurat de cele 10 bănci participante în procedură, a constatat încălcarea flagrantă a legislației naționale și europene în materie de concurență. Confidențialitatea cotațiilor ferme în cadrul procedurii de fixing este prevăzută atât în legislația de concurență, cât și de reglementările naționale și europene sectoriale. Ca urmare a comportamentului cartelar al băncilor în cadrul procedurii de fixing, Consiliul Concurenței a sancționat toate cele zece bănci participante cu amenzi în valoare totală de 3,73 mld. lei (710 mil. euro) pentru încălcarea normelor de concurență, respectiv *Legea 21/1996 a concurenței*, precum și *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene*, printr-o coordonare ilegală a strategiilor de fixare a dobânzilor în cadrul procedurii de stabilire a ROBOR.

Concret, în cadrul procedurii de fixing, când cotațiile ferme ar trebui să fie total independente, băncile participante la procedura de stabilire a nivelului ROBOR, și-au coordonat comportamentul în funcție de cotațiile concurenților, printr-un schimb de informații confidențiale și strategice, în special referitoare la preț. Valoarea astfel rezultată a indicelui ROBOR a fost ulterior folosită la calculul dobânzilor pentru creditele cu dobândă variabilă. Astfel, un indice profund viciat, cu un nivel crescut artificial, favorizează nedrept creditorii, în detrimentul vădit al consumatorilor de credit ale căror contracte sunt raportate la ROBOR.

Un element de context relevant este faptul că, actuala decizie a Consiliului Concurenței vine după ce, în anul 2019, o Comisie parlamentară de anchetă *"cu privire la investigația efectuată de Consiliul Concurenței deschisă prin ordinul nr. 420/29.10.2008 al președintelui Consiliului Concurenței, având ca obiect posibilă încălcare a prevederilor articolului 5 din Legea concurenței și ale art. 81 din Tratatul de instituire a comunității europene de către întreprinderile active pe piața serviciilor bancare și interbancare din România"*, a desfășurat o anchetă similară, pornind de la suspiciunea că reprezentanții celor 10 bănci participante la mecanismul de fixing desfășurau activități care încălcau obligațiile prevăzute de legislația în materie de concurență, participând la întâlniri în care stabileau împreună nivelul ROBOR, deși aceste informații trebuie să fie confidențiale, stabilite individual de fiecare bancă.

Concluziile anchetei parlamentare au fost clare, băncile se făceau vinovate de comportamente anticoncurențiale iar oamenii, consumatorii de credit, au fost nedreptățiți urmare a practicării acestor înțelegeri neloiale dintre băncile participante la mecanismul de fixing.

Astfel, încă din anul 2019, raportul Comisiei parlamentare de anchetă a constatat faptul că, în ceea ce privește modalitatea de stabilire a cotațiilor, respectiv cât de bine reflectă piața aceste cotații plasate de bănci (din media cărora rezultă incele ROBOR), din totalul tranzacțiilor care se execută pe piață, volumul tranzacțiilor în ROBOR 3 luni și 6 luni sunt sub 1 la 10 000. Acest lucru permite realizarea foarte ușoară a unor înțelegeri, de tipul principiului reciprocității. Cu alte cuvinte, băncile puteau oricând să stabilească reciprocitatea, așa cum reiese și în investigația Consiliului Concurenței, respectiv să coteze ROBOR-ul la o valoare crescută artificial, rezultată ca urmare a unor mecanisme anticoncurențiale (înțelegeri prealabile), ele împrumutându-se în piața la dobânzi semnificativ mai mici, deși în întreg portofoliul de credite în lei cu dobândă variabilă se transpune dobânda manipulată (cea majorată prin înțelegeri anticoncurențiale).

În aceste condiții raportul de anchetă a formulat o serie de propuneri concrete cu privire la modificări necesare pentru mecanismul de fixing să fie ajustat. Astfel, încă din martie 2019, raportul parlamentar de anchetă a cerut:

“- Fie transparentizarea completă a modului de calcul astfel încât să se elimine orice suspiciune de manipulare sau de înțelegere de tip cartelar între cele 10 bănci participante la procedura de Fixing, fie decuplarea indicelui ROBOR de la formula de calcul a ratelor, și

înlocuirea acestuia, prin preluarea bunelor practici europene, cu un indice care să reflecte media tranzacțiilor reale din piață și nu media cotațiilor

- Amendarea Regulamentului de funcționare a Robid-Robor astfel încât diferența dintre dobânda Robid și cea Robor să fie minimă, dat fiind volumul extrem de redus al tranzacțiilor pe piața monetară interbancară la perioadele de 3 și 6 luni, precum și faptul că soldul creditelor în lei este semnificativ mai mare decât sumele la care băncile sunt obligate la o cotație fermă prin Regulamentul BNR de stabilire a Robid-Robor”.

Urmare a solicitărilor transmise de Comisia economică, industriei și servicii, pe 29 martie 2019, Ministerul Finanțelor Publice a decis să adopte OUG 19/2019, prin care modifică OUG 114/2018, în sensul înlocuirii indicelui ROBOR cu un indice calculat pe baza tranzacțiilor interbancare, care se publică pe site-ul BNR, pentru creditele acordate populației, începând cu data de 2 mai 2019.

Din păcate, în ciuda introducerii unui indice care avea la bază tranzacții efectiv realizate, și care prezenta siguranță și credibilitate, având în vedere mecanismele deja relevate în ancheta parlamentară, ROBOR-ul nu a fost eliminat din contractele de creditare.

În tot acest timp, deși existau suspiciuni clare asupra mecanismului manipulabil și dovedit manipulat de o Comisie parlamentară de anchetă, indicele ROBOR a continuat să fie utilizat de sistemul bancar. Ba mai mult, așa cum însăși investigația Consiliului Concurenței concluzionează, mecanismul de manipulare a continuat nestingherit, în timp ce românii plăteau cele mai scumpe credite din Europa.

În acest context, în care consumatorii de credit au toate dovezile și argumentele legale necesare pentru a constata faptul că au fost prejudiciați prin manipularea mecanismului de calcul al dobânzilor aferente creditelor, **prezenta propunere legislativă vine ca un act de dreptate, care să permită recuperarea acestor prejudicii într-o manieră rapidă și eficientă, fără costuri suplimentare pentru debitorul și-așa nedreptățit ani buni.**

Concret, actuala propunere legislativă instituie un mecanism necesar de mediere, care să permită debitorilor prejudiciați recuperarea rapidă a sumelor datorate. Este, totodată, un mecanism just pentru ambele părți, întrucât permite băncilor să corecteze indicele viciat în toate contractele

afectate și să returneze debitorilor prejudiciile astfel generate, fără costurile de timp/financiare ale unor eventuale procese.

Dincolo de actuala speță concretă a manipulării ROBOR, propunerea prevede un cadru general care să reglementeze situațiile în care, ca urmare a unor anchete desfășurate la instituțiile de credit de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor sau Consiliul Concurenței în care se constată că, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale sau a unor erori dovedite, consumatorii de credit au fost prejudiciați. În astfel de circumstanțe, propunerea legislativă prevede ca respectivele instituții de credit să fie obligate să:

- a) corecteze erorile constatate cu respectarea termenelor prevăzute de prezenta lege;
- b) recalculeze obligațiile contractuale prin aplicarea unei formule de calcul revizuite tuturor contractelor afectate;
- c) să restituie integral, în termenele prevăzute de prezenta lege, prejudiciul dovedit în urma controlului către toți debitorii afectați;

Întreaga procedură este una simplă și rapidă. În termen de 45 de zile de la data constatării prejudiciului, dovedit ca urmare a unei anchete derulate de o autoritate competentă, printr-un document administrativ, debitorii afectați pot solicita creditorului financiar revizuirea contractului prin recalcularea obligațiilor datorate în funcție de un indice de referință ajustat. În termen de maxim 30 de zile de la data depunerii solicitării consumatorului, creditorul financiar este obligat să soluționeze solicitările de recalculare și să transmită consumatorului o propunere de revizuire a contractului. Asupra acestei propuneri debitorul trebuie să își dea consimțământul în scris, inclusiv cu privire la modificările introduse prin efectul legii. În acest sens, orice nelămuriri cu privire la propunere vor trebui clarificate. Ulterior, în termen de 15 zile de la exprimarea acordului în scris de către debitor, asupra propunerii formulate de bancă, instituția de credit este obligată să efectueze plata sumelor datorate. În funcție de opțiunea debitorului, această plată se va efectua fie prin virement bancar într-un cont distinct, fie prin diminuarea soldului principal al creditului, în cazul în care debitorul are încă un contract în derulare.

Adoptarea cu celeritate a prezentei propuneri legislative, implicit a mecanismului de mediere propus, reprezintă o repație morală și financiară absolut obligatorie!

Alternativa unor procese anevoiase și costisitoare nu este doar profund imorală ci și complet nerealistă. A presupune ca oamenii au resursele financiare și de timp necesare pentru a se lupta cu avocații băncilor în vederea recuperării prejudiciului este utopic.

Asimetria resurselor este limpede și, încă o dată, (a câta oară?) i-ar nedreptății pe consumatorii de credit. Nedreptatea cauzată atîția ani debitorilor prin tolerarea utilizării acestui indice viciat în mecanismul de calcul al dobânzilor variabile din contractele de credit trebuie să înceteze iar prejudiciile trebuie returnate debitorilor fără costuri suplimentare pentru aceștia!

În numele inițiatorilor,

Daniel-Cătălin ZAMFIR.
Senator PSD

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
1.	GRINDBANU SORIN	PSD	
2	MARIAN NEACȘU	PSD	
3	Popa Ștefan Ovidiu	PSD	
4	TINTA ȘTEPAN	PSD	
5	SERBAN CIAMAK	PSD	
6.	RAZILA ALEXANDRU	PSD	
7	MIHALCEA IOAN	PSD	
8.	BARBU FORIN	PSD	
9	CIUHT IONEL	PSD	
10	GOVOR MIRELA	PSD	
11	Sanda Daria	PSD	
12	CIUCA Bogdan	PSD	
13	MIHALCEA REMUS GABRIEL	PSD	
14	MIHAIȘTEA CĂTĂLIN	PSD	
15	CĂCĂU ADRIAN	PSD	
16	MARINESCU RADU	PSD	
17	ȘOENICA IRINA	PSD	
18	BORS MĂDĂLIN	PSD	
19	LĂPUȘAN REMUS	PSD	
20	CONSTANTINERU SERGIU	PSD	

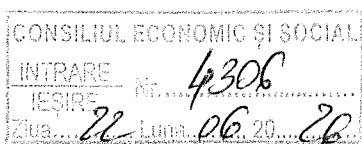
Nr. crt.	Nume Prenume	Grup	Semnătura
21	HNGU AUGUSTIN FLOREAN	PSD	
22.	BUCUR ARIANA	PSD	
23	NOLINEASCHI ANA REI	PSD	
24	BRINCEANU VIOLA FLORENTIN	PSD	
25	PROPETANU RODICA	AF. PSD	
26	POAA DORIN	PSD.	
27	TRIF BOGDAN	PSD	
28	HOLBAN GEORGETA	PSD	
29	DUMAVĂ COSTEL	PSD	
30	BUDACĂ VASILE	PSD	
31	BOGDANU CUCUTAN	PSD.	
32	Opolyana Ioan	PSD	
33	CHIRIA CUMA FIORELA	PSD	
34.	JAMOILĂ ION	PSD	
35	PRUCEPUTU VOICULES	PSA	
36	ADONNICAI NIRELA	PSD	
37	LIPĂ ELISABETA	PSD	
38.	NEATA EUGEN	PSD	
39	RINDER AVA SMARANDA	PSD	
40	CHIRIA SIRGIL-ALIN	P.S.D	
41	AMET VAROL	PSD	
42	TOCIA IUF	PSD	
43	Petru Florin Mardel	PSD	
44	Alexandru Bogolutu	PSD	
45	SILVIA MIHALCEA	PSD	

TABEL INIȚIATORI

Propunerea legislativă pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciați ca urmare a unor practici anticoncurențiale

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	PĂBURARU ZĂBYCU-ADRIAN	PSD	
2.	ȚIGOROLU IONEL	PSD	
3.	STREINIU-CERVEL ADRIAN	PSD	
4.	CATANA CLAUDIU	PSD	
5.	MOLAN AMBR	PSD	
6.	TĂNĂȘESCU ALINA ELENA	PSD	
7.	PRESURĂ ALEXANDRA	PSD	
8.	BUZATU DANA CONSTANȚINA	PSD	
9.	GRAUR CĂTĂLIN	PSD	
10.	HICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
11.	DOBARU EUGEN	PSD	
12.	MĂRILU LIVIU	PSD	
13.	CASCAVAZ DAN	PSD	
14.	RUJAN ION CRISTINEL	PSD	
15.	BICĂ ANDRA	PSD	
16.	FEDEROVICI DOINA-ELENA	PSD	
17.	ORBAI CAROLINA	PSD	
18.	ȚUȚU OVIDIU	PSD	
19.	HUMELNICU MARIUS	PSD	

20.	VLAGIN ZORIN	PSD
21.	MOISE SORIN	PSD
22.	TERENUSHIRSHIN CRIVITHEI	PSD
23.	'STAN IOAN	PSD
24.	Costean Titus	PSD
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		
37.		
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		
43.		
44.		

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

Pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciați ca umare a unor practici anticoncurențiale

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art.1. Prezenta lege reglementează mecanismul de compensare a consumatorilor de credit, în situația în care, umare a implementării unor practici anticoncurențiale ori a unor erori de calcul a dobânzilor aplicate, în derularea contractului de credit, consumatorul de credit a fost prejudiciat.

Art.2. În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

- a) consumator - persoana fizică ce acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale sau profesionale, în conformitate cu prevederile OUG 50/2010.
- b) contract de credit - contractul prin care un creditor acordă, promite sau stipulează posibilitatea de a acorda unui consumator un credit sub formă de amânare la plată, împrumut sau alte facilități financiare similare, cu excepția contractelor pentru prestarea de servicii în mod continuu ori pentru furnizarea de bunuri de același fel, atunci când consumatorul plătește pentru asemenea servicii sau bunuri în rate, pe durata furnizării lor;
- c) creditor - persoana juridică, inclusiv sucursalele instituțiilor de credit și ale instituțiilor financiare nebancare din străinătate, care desfășoară activitate pe teritoriul României și care acordă sau se angajează să acorde credite în exercițiul activității sale comerciale ori profesionale;
- d) debitor – consumatorul care are calitatea de împrumutat în cadrul unui contract de credit, în sensul reglementărilor prevăzute de OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori și OUG nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile;

e) instituție de credit – întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu, astfel cum este definită la art. 4 alin. (1) pct. 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;

f) dobândă variabilă- dobânda calculată în funcție de un indice de referință, conform dispozițiilor art.37 din OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori și ale art. 38 din OUG nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile;

g) indice de referință- indicatorul utilizat pentru calculul dobânzii variabile, în sensul legislației aplicabile și al reglementărilor Băncii Naționale a României;

h) indice de referință ajustat – indicele recalculat astfel încât să reflecte valoarea reală a obligațiilor de plată ale debitorului, neafectată de practici anticoncurențiale sau erori de calcul, constatate prin act administrativ;

i) prejudiciu – suma reprezentând diferența dintre costul total al creditului suportat de debitor prin aplicarea indicelui de referință și costul recalculat prin aplicarea unui indice de referință ajustat, ca urmare a unei decizii constatate într-un act administrativ;

j) practici anticoncurențiale – orice înțelegeri între întreprinderi, decizii ale asocierilor de întreprinderi și practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect împiedicarea, restrângerea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia, precum și folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia, astfel cum sunt reglementate la art.5 și art. 6 de Legea 21/1996.

k) recalcularea obligațiilor – mecanismul de determinare a obligațiilor de plată ale debitorului prin aplicarea indicelui de referință ajustat asupra contractului de credit, la solicitarea debitorului prejudiciat;

l) restituirea prejudiciului – returnarea către debitorul prejudiciat a sumelor achitate în plus, fie prin plată directă, fie prin compensare cu obligațiile rezultate din contractul de credit.

Art.3. În situația în care, anchetele desfășurate la instituțiile de credit de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor sau Consiliul Concurenței constată că, urmare a implementării unor practici anticoncurențiale sau a unor erori dovedite, consumatorii de credit au fost prejudiciați, instituțiile de credit responsabile sunt obligate să:

a) corecteze erorile constatate cu respectarea termenelor prevăzute la art. 5 din prezenta lege;

b) recalculeze obligațiile contractuale prin aplicarea indicelui de referință ajustat tuturor contractelor de credit afectate;

c) să restituie integral, în termenele prevăzute de prezenta lege, prejudiciul dovedit în urma controlului către toți debitorii afectați;

Art.4.

- (1) În termen de 45 de zile de la data constatării prejudiciului ca urmare a unei anchete derulate de o autoritate competentă, printr-un document administrativ, consumatorii de credit afectați pot solicita instituției de credit revizuirea contractului prin recalcularea obligațiilor datorate în funcție de indicele de referință ajustat.
- (2) De la data depunerii solicitării de către debitor, efectele clauzei relative la dobânda variabilă se suspendă, până la soluționarea cererii, pe cale amiabilă sau judecătorească.

Art.5.

- (1) Instituțiile de credit au obligația ca, în termen de maxim 45 de zile de la primirea solicitării de la debitor, să recalculeze obligațiile datorate de acesta prin corectarea erorilor, în funcție de indicele de referință ajustat.
- (2) În termen de maxim 30 de zile de la data depunerii solicitării debitorului, creditorul financiar este obligat să soluționeze solicitările, să finalizeze recalcularea obligațiilor de plată în funcție de indicele de referință ajustat și să transmită consumatorului o propunere de revizuire a contractului.
- (3) Propunerea de revizuire se va transmite în scris către solicitant și va cuprinde prezentarea detaliată a recalculării obligațiilor de plată ale debitorului în funcție de indicele de referință ajustat, cu evidențierea clară a prejudiciului total generat de practica anticoncurențială;
- (4) Cu privire la propunerea de revizuire transmisă de bancă, debitorul trebuie să își exprime consimțământul, inclusiv cu privire la modificările introduse prin efectul legii;
- (5) Consumatorii de credit pot formula întrebări suplimentare cu privire la recalcularea efectuată și transmisă de instituția de credit, la care banca va formula răspunsuri în interiorul termenului prevăzut la alin (2).
- (6) În lipsa unui acord scris transmis de debitor, procedura de compensare financiară a consumatorului prejudiciat se suspendă, consumatorul de credit având posibilitatea de a acționa în instanță instituția de credit în vederea recalculării obligațiilor de plată respective a recuperării prejudiciului;
- (7) În cazul în care debitorul optează pentru recuperarea prejudiciului în instanță, pe perioada desfășurării procesului, clauza relativă la dobânda variabilă va fi suspendată;
- (8) În situația în care debitorul acceptă recalcularea, în termen de 15 zile de la data transmiterii acodului în scris de către debitor cu privire la propunerea transmisă de bancă, instituția de credit este obligată să efectueze plata sumelor datorate;
- (9) Plata prejudiciului calculat se va realiza, în funcție de opțiunea debitorului
 - a) fie prin virement bancar într-un cont distinct comunicat de consumatorul de credit;

b) fie prin diminuarea soldului principal al creditului, în cazul în care contractul de credit care face obiectul recalculării este încă în derulare;

Art. 6. Nerespectarea prevederilor prezentei legi constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 0.5% și 1% din cifra de afaceri realizată în anul financiar anterior de către instituția de credit responsabilă

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art 75 și ale art 76 alin (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

Sorin GRINDEANU

PREȘEDINTELE
SENATULUI

Mircea ABRUDEAN